

Брюхова І.Г., Степанова Л.С., Тарасова Г.І.

ТЕХНОЛОГІЯ ОБРОБКИ ВИРОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ СЛУЖБИ СЕРВІСУ

*Рекомендовано Міністерством освіти та науки України
як навчальний посібник
для студентів вищих навчальних закладів*

**“Новий Світ – 2000”
Львів – 2008**

ББК 37.279
Т38
УДК 648

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів (№14/18.2-1300 від 06.06.2005)

Рецензенти:

Мигалина Ю.В. – д.х.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України;

Мищенко Г.В. – д.т.н., професор ХНТУ;

Венгржановський В.А. – к.х.н., професор ХНУ.

Брюхова І.Г., Степанова Л.С., Тарасова Г.І

Технологія обробки виробів на підприємствах служби сервісу: Навчальний посібник.– Львів: Новий Світ – 2000, 2008. – 230 с.

ISBN 966-418-056-3

У посібнику наведена класифікація забруднень, характеристика сил, що утримують забруднення на волокнистих матеріалах; висвітлені теоретичні основи миючої дії розчинів ПАР, сучасні технології прання білизни та способи очистки стічних вод фабрик-пралень. Охарактеризовані основи обробки виробів в органічних розчинниках та за технологією аква-чистки і наведений технологічний процес обробки виробів різного асортименту на підприємствах служби сервісу. Висвітлені питання охорони навколишнього середовища, дана екологічна оцінка органічним розчинникам, які застосовуються для чистки виробів, та розглянуті екологічно – чисті технології обробки одягу.

Посібник рекомендований для студентів спеціальності “Хімічна технологія та обладнання опоряджувального виробництва”, для спеціалістів служби сервісу.

ББК 37.279
Т38
УДК 648

ISBN 966-418-056-3

© І.Г. Брюхова, Л.С. Степанова,
Г.І. Тарасова, 2008
© “Новий Світ – 2000”, 2008

Зміст

Вступ	5
-------------	---

РОЗДІЛ 1. ЗАБРУДНЕННЯ ТЕКСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ ТА ВИРОБІВ З НИХ

7

1.1. Характеристика та класифікація забруднень	7
1.2. Фіксація забруднень	9
1.3. Вивчення забруднюваності	13

РОЗДІЛ 2. ОБРОБКА ВИРОБІВ У ВОДНИХ РОЗЧИНАХ СМЗ

16

2.1. Асортимент виробів	18
2.2. Засоби, що використовуються для прання	20
2.3. Теоретичні основи миючої дії ПАР	33
2.4. Технологічний процес обробки білизни у механізованій пральні	42
2.5. Технологічний процес обробки білизни у пральні самообслуговування	59
2.6. Супутні види послуг	60
2.7. Очистка стічних вод	65

РОЗДІЛ 3. ОБРОБКА ВИРОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХІМІЧНОЇ ЧИСТКИ

70

3.1. Приймання та підготовка виробів до обробки	70
3.2. Видалення плям	75
3.3. Характеристика органічних розчинників	84
3.4. Обробка виробів в органічних розчинниках	103
3.5. Технологія вологої чистки виробів	111
3.6. Особливості обробки деякого асортименту виробів	116
3.7. Надання виробам спеціальних властивостей	122
3.8. Волого-теплова обробка виробів	127
3.9. Перспективні технології обробки виробів	129

РОЗДІЛ 4. ОБРОБКА ВИРОБІВ З ХУТРА ТА ШКІРИ	134
4.1. Характеристика хутряного та шкіряного напівфабрикату .	134
4.2. Характеристика технологічного процесу чистки виробів з хутра та шкіри	151
4.3. Відновлювальна обробка виробів	171
Література	186
Додаток А. Технологічні карти прання білизни та виробів	188
Додаток Б. Посилювачі хімічної чистки	196
Додаток В. Технологічні карти чистки виробів в органічних розчинниках	201
Додаток Г. Технологічні карти вологої чистки виробів	209
Додаток Д. Препарати для відновлювальної обробки шкіряних виробів	218
Додаток Є. Технологічні карти відновлювальної обробки	223

ВСТУП

Сучасний рівень розвитку суспільства передбачає нові умови взаємозв'язку між людиною, природою та технікою. Обережне ставлення до навколишнього середовища вимагає, щоб все, що виробляється на потребу людини, максимально функціонувало, до кінця використовуючи свої споживчі властивості, і тільки після цього підлягало утилізації. Це положення відноситься і до виробів з текстильних матеріалів, хутра та шкіри.

В процесі експлуатації вироби забруднюються і поступово зношуються. В результаті забруднення вони негативно змінюються: погіршуються гігієнічні властивості, з'являється неприємний запах, знижується яскравість та чистота забарвлення, прискорюється руйнування тощо.

Повернення виробам їх вихідних та надання їм ще нових функціональних властивостей відбувається на підприємствах хімічної чистки та прання білизни.

Ці послуги населенню нашої країни почали надавати підприємства місцевої промисловості у 40-х роках ХХ ст., і вже у 60-80 роки сформувалась широка мережа спеціалізованих підприємств побутового обслуговування.

В 90-х роках через економічну кризу в країні галузь була занедбана і майже 10 років перебувала у кризовому стані. Існує кілька взаємопов'язаних причин, які не дозволяють підприємствам хімічної чистки та прання швидко вийти з кризового становища, головні з них: низька платоспроможність населення, низький попит на послуги, застарілі технології та обладнання.

В останні роки помічається повільний позитивний рух в розвитку галузі. Щоб інтенсифікувати цей процес потрібно проводити роботу по заохоченню малого бізнесу та залученню закордонних інвестицій. Надходження капіталу у галузь дозволить провести реконструкцію та встановити сучасне обладнання, впровадити прогресивні технології, ввести нові види та форми обслуговування, підвищити якість послуг, ефективно використати нерухоме майно. В цих умовах стає зрозумілим необхідність кваліфікованого управління.

Сучасне високотехнологічне обладнання з програмним забезпеченням потребує використання єдиних уніфікованих технологій та кваліфікованого управління.

Технолог та керівник підприємства хімічної чистки та прання білизни повинен володіти знаннями з технології обробки виробів, оздоблення та опорядження їх з використанням вітчизняних та закордонних препаратів, які в наш час широко представлені на товарному ринку України.

Автори даного посібника, який призначений для студентів спеціальності “Хімічна технологія та обладнання опоряджувального виробництва”, рахували за необхідне розглянути та включити до нього наступні частини:

1) Забруднення текстильних матеріалів та виробів з них (причини, залежність від зовнішніх факторів та матеріалу виробів, критерії визначення, характеристика модельних забруднювачів).

2) Обробка виробів в водних розчинах синтетичних миючих засобів (теоретичні основи миючої дії водних розчинів поверхнево-активних речовин, характеристика технології окремих стадій прання, вимоги та критерії до якості обробки).

3) Обробка виробів на підприємствах хімічної чистки (обробка в органічних розчинниках, їх характеристика, технологічні режими сухої чистки, технологія вологої чистки, перспективи та напрямки розвитку хімічної чистки).

4) Обробка виробів з хутра та шкіри (характеристика хутряного та шкіряного напівфабрикату, нові види шкіри, технологія чистки та відновлювальної обробки шкіряних та хутряних виробів в умовах хімічної чистки).

Ринок препаратів та хімматеріалів для обробки та оздоблення виробів постійно зростає, тому з метою покращення орієнтації серед закордонних фірм-виробників у посібнику надається додаток, в якому наведені препарати для чистки текстильних виробів, відновлювальної обробки шкіряних та хутряних виробів. У додатку також наведені технологічні карти: прання білизни, чистки виробів у органічних розчинниках та за технологією вологої чистки, відновлювальної обробки шкіряних та хутряних виробів.